

महाभूकम्प २०७२
आपतकालिन पोषण कार्यक्रम
बालपोषण सप्ताह अभियान (१३-१९, असार २०७२)
संक्षिप्त निर्देशिका

१. परिचय

गत २०७२ वैशाख १२ गते आएको महाभूकम्पबाट देशका विभिन्न भागहरूमा धनजनको व्यापक क्षति हुनुका साथै लाखौं जनताहरू प्रभावित भएका छन्। यस विनाशकारी भूकम्पले देशका १४ जिल्लाहरू अति प्रभावित भएको तथ्य नेपाल सरकारले सार्वजनिक गरेको छ। प्रभावित क्षेत्रहरूमा आवश्यक सहयोग तथा राहत कार्यक्रमहरू सञ्चालनको लागि राष्ट्रियस्तरमा सबै ११ विषयगत क्षेत्रहरू (Clusters) परिचालित भएको छ। ती क्षेत्रहरूमध्ये राष्ट्रिय पोषण विषयगत क्षेत्र (National Nutrition Cluster) पनि एक रहेको छ, जसको नेतृत्वको रूपमा यस बाल स्वास्थ्य महाशाखा, पोषण शाखा प्रमुख र सह-नेतृत्वको रूपमा युनिसेफ नेपालको पोषण शाखा रहेको छ।

यस्तो आपतकालिन अवस्थामा गर्भवति, सुत्केरी, र ५ वर्षमुनिका बालबालिकाहरूको पोषणको अवस्थामा नकारात्मक असर पर्नसक्ने सम्भावना बढी हुन्छ, किनकि ती अवस्थाहरूमा पोषणको आवश्यकता अन्य साधारण अवस्थामा भन्दा बढी र धेरै महत्वपूर्ण हुन्छ। तसर्थ, राष्ट्रिय पोषण विषयगत क्षेत्र (National Nutrition Cluster) ले आपतकालिन अवस्थामा पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत निम्नलिखित ५ क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्ने निर्णय गरी संचालन गरी रहेको छ:

१. स्तनपान र पुरक खानाको प्रवर्द्धन, संरक्षण र सहयोग
२. मध्यम शिशु कुपोषणको व्यवस्थापनको लागि थप आहार कार्यक्रम
३. कडा शिशु कुपोषणको व्यवस्थापन कार्यक्रम
४. सुक्ष्मपोषणतत्व कार्यक्रम अन्तर्गत बाल भिटा (MNP) र भिटामिन ए वितरण
५. गर्भवति र सुत्केरी महिलाहरूका लागि आइरन फोलिक एसिड चकिक वितरण तथा मातृ पोषण परामर्श

बाल पोषण सप्ताह अभियानको उद्देश्य:

- आपतकालिन अवस्थामा कुपोषणको जोखिममा परेका समूहको (गर्भवति, सुत्केरी, ५ वर्षमुनिका बालबालिकाहरू) पोषणको अवस्थामा सुधार गरी उनीहरूको जीवन रक्षा गर्ने।
- यस वाट आगामि दिनहरूमा मातृ शिशु तथा बाल्यकालिन पोषण सम्बन्धि ज्ञानमा अभिवृद्धि गरी खानपान तथा अन्य पोषण सम्बन्धि व्यवहारमा परिवर्तन ल्याउने।

माथि उल्लेखित ५ महत्वपूर्ण क्रियाकलापहरू पोषण प्रतिकार्यको रूपमा हाल १४ वटा जिल्लाहरूमा संचालन भई रहेको छ र यी क्रियाकलापहरूलाई अझै व्यवस्थित गरि जिल्लाव्यापी रूपमा कार्यक्रममा पहुँच बढाउन मिति २०७२ असार १३ गते देखि १९ गते सम्म पोषण सप्ताह मनाउने निर्णय भएको छ र यसका लागि निम्नानुसार क्रियाकलापहरू संचालन गरिने छ।

१.१ स्तनपान र पुरक खानाको प्रोत्साहन, संरक्षण र प्रबर्द्धन:

- लक्षित समूह:
  - गर्भवति, सुत्केरी र जन्मे देखि २ वर्ष सम्मका बालबालिकाहरूको अविभावक तथा हेरचाह गर्ने व्यक्तिहरू ।
- के गर्ने:
  - महिला स्वास्थ्य स्वयसेविका, स्वास्थ्यकर्मी र सामाजिक परिचालकहरूद्वारा जिल्लाका सम्पूर्ण गर्भवति, सुत्केरी, हेरालु र परिवारका सदस्यहरूलाई स्तनपान तथा पुरक खानाको बारेमा सप्ताहव्यापि परामर्श दिने ।(परामर्शको सन्देशका लागि अनुसूचि १ तथा शिशु तथा बाल्यकालिन पोषण सम्बन्धि फ्लिपचार्टको प्रयोग गर्ने) ।

१.२ मध्यम शिघ्र कुपोषणको रोकथाम तथा व्यवस्थापनको लागि थप आहार कार्यक्रम

- लक्षित समूह:
  - मध्यम शिघ्र कुपोषण भएका ६ देखि ५९ महिनाका बालबालिकाहरू ।
- के गर्ने:
  - तोकिएका कार्यकर्ताहरूबाट थप आहार वितरण
  - परामर्श (पोषण, हेरचाह, सरसफाई र सक्रिय खुवाईमा) । परामर्श सम्बन्धि सन्देशहरूको लागि शिघ्र कुपोषणको रोकथाम तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि फ्लिपचार्टको प्रयोग गर्ने ।

१.३ कडा शिघ्र कुपोषणको व्यवस्थापन कार्यक्रम:

- लक्षित समूह:
  - ६ महिना देखि ५९ महिनाका बालबालिकाहरू ।
- के गर्ने:
  - महिला स्वास्थ्य स्वय सेविका, स्वास्थ्यकर्मी, सामाजिक परिचालक, तथा अन्य स्वयसेवकहरूद्वारा समुदाय स्तरमा लक्षित समूहका सबै बालबालिकाहरूको पाखुराको नाप (MUAC)लिने ।
  - समुदायस्तरमा शिघ्र कुपोषणको लेखाजोखा गर्दा पहिचान भएका कडा शिघ्र कुपोषण भएका बालबालिकाहरूलाई नजिकको बहिरंग सेवामा (OTP)प्रेषण गर्ने ।
  - मध्यम शिघ्र कुपोषण पहिचान भएका बालबालिका अविभावकहरूलाई पोषण, सरसफाई, सक्रिय खुवाईमा तथा हेरचाह सम्बन्धि परामर्श प्रदान गर्ने ।परामर्श सम्बन्धि सन्देशहरूको लागि शिघ्र कुपोषणको व्यवस्थापन सम्बन्धि फ्लिपचार्टको प्रयोग गर्ने ।

१.४ सुक्ष्म पोषण अर्न्तगत बाल भिटा(MNP) तथा भिटामिन ए तथा जुकाको औषधि वितरण

- लक्षित समूह:
  - ६ महिना देखि ५९ का बालबालिकाहरू(भिटाविन ए तथा MNP को लागि) ।
  - १२-५९ महिनाका बालबालिकाहरू (जुकाको औषधिको लागि) ।

■ के गर्ने:

- महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका, स्वास्थ्यकर्मि, सामाजिक परिचालक, स्वयंसेवकद्वारा उमेर अनुसारको भिटामिन ए खुवाउने ।
- त्यसै गरि ६ देखि ५९ महिनाका बालबालिकाहरूलाई बहु शुष्म पोषण तत्व जस्तै बाल भिटा (MNP) वितरण गर्ने र त्यस सम्बन्धि आवश्यक परामर्श दिने । (परामर्श सम्बन्धि सन्देशहरूको लागि शिशु तथा बाल्यकालिन पोषण तथा MNP सम्बन्धि फिलपचार्टको प्रयोग गर्ने) ।
- ४२ दिन भित्रका सुत्केरी महिलाहरूलाई भिटामिन ए वितरण गर्ने ।
- जुन बच्चाले बूँदा २ अन्तर्गत सम्मिश्रित परिपुरक खाना (Fortified Supplementary Food) जस्तै: प्लम्पि डोज (Plumpy doz), हाई इनर्जि बिस्कट (High Energy Biscuit), सुपर सिरियल प्लस (Super Cereal Plus) आदि खाईरहेको छ, उसलाई MNP नदिने ।
- भिटामिन ए तथा जुकाको औषधि सम्बन्धि सन्देशहरूको लागि अनुसूची २ हेर्ने ।

१.५ गर्भवति र सुत्केरी महिलाहरूका लागि आइरन फोलिक एसिड चक्की, भिटामिन ए र जुकाको औषधि वितरण तथा मातृ पोषण परामर्श

■ लक्षित समुह:

- गर्भवति र सुत्केरी महिलाहरू

■ के गर्ने:

- पहिचान भएका गर्भवति र सुत्केरी महिलाहरूले यदि आइरन फोलिक एसिड चक्की नखाएको भेटिएमा आइरन फोलिक एसिड चक्की वितरण गरी मातृ पोषण सम्बन्धि परामर्श दिने ।
- आइरन फोलिक एसिड चक्की खाई रहेका गर्भवति, सुत्केरी महिलाहरू भेटिएमा निरन्तर रूपमा खान प्रोत्साहन गर्ने । मातृ पोषण सम्बन्धि परामर्श दिने ।
- ३ महिना पुरा भएका गर्भवति महिलाहरूलाई जुकाको औषधि १ मात्रा दिने ।
- ४२ दिनभित्रका सुत्केरी महिलाहरूलाई भिटामिन ए को १ मात्रा दिने ।
- सबै गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाहरूलाई मातृ पोषण परामर्श दिने । (परामर्श सम्बन्धि सन्देशहरूको लागि अनुसूची ३ हेर्ने) ।

२. कार्यक्रम संचालन प्रकृया:

२.१ राष्ट्रिय स्तरमा १ दिने कार्यक्रम अभिमुखिकरण

राष्ट्रिय स्तरमा बाल स्वास्थ्य महाशाखा र युनिसेफ लगायत पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरूको संयुक्त अयोजनामा भुकम्प प्रभावित १४ वटा जिल्लामा खटाईएका DLSA (District Lead Support Agencies)हरूलाई कार्यक्रम बारे १ दिने अभिमुखिकरण गर्ने ।

२.२ जिल्ला स्तरीय १ दिने कार्यक्रम अभिमुखिकरण

DLSA (District Lead Support Agencies) ले जिल्लामा गई जिल्ला जन/स्वास्थ्य कार्यालयसँग योजना बनाई जिल्ला जन/स्वास्थ्य कार्यालयको नेतृत्वमा जिल्ला जन/स्वास्थ्य कार्यालयमा कार्यरत कार्यक्रम

सुपरभाईजरहरु, तथ्यांक सहायक, प्रशासन, स्टोरकिपर तथा अन्य सरोकारवालाहरुलाई कार्यक्रमबारे १ दिने अभिमुखिकरण संचालन गर्न सहयोग DLSA ले गर्ने छ ।

२.३ स्वास्थ्य संस्था स्तरीय १ दिने अभिमुखिकरण

जिल्ला जन/स्वास्थ्य कार्यालयको नेतृत्व तथा DLSA को सहयोगमा प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थामा त्यहाँका सबै स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई कार्यक्रमबारे १ दिने अभिमुखिकरण गर्ने ।

२.४ महिला स्वास्थ्य स्वयसेविकाहरुलाई १ दिने अभिमुखिकरण:

प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थाले DLSA को सहयोगमा त्यस स्वास्थ्य संस्था अर्न्तगत रहेका सम्पूर्ण महिला स्वास्थ्य स्वयसेविकाहरुलाई कार्यक्रमको १ दिने अभिमुखिकरण गर्ने ।

पुनश्च: यो १ दिने अभिमुखिकरण स्वास्थ्य संस्था स्तरीय अभिमुखिकरणको दिन नै संचालन गर्नु पर्नेछ ।

३. कार्यक्रमका लागि आवश्यक सामग्री व्यवस्थापन तथा ढुवानी:

बाल स्वास्थ्य महाशाखा तथा आपूर्ति व्यवस्था महाशाखाको सहकार्यमा युनिसेफले कार्यक्रमका लागि आवश्यक सामग्रीहरु व्यवस्थापन गरी सम्बन्धित जिल्लाको जिल्ला सदरमुकामसम्म ढुवानीको प्रबन्ध गर्ने छ र सम्बन्धित DLSA ले जिल्ला सदरमुकाम देखि गा.वि.स./स्थानीय स्वास्थ्य संस्थासम्म ढुवानीको प्रबन्ध मिलाउने छन् ।

४. DLSAको भूमिका

DLSA ले बाल स्वास्थ्य महाशाखाबाट जारी गरिएको निर्देशिका बमोजिम तोकिएको जिल्लामा बाल पोषण सप्ताहको सन्दर्भमा समेत आवश्यक जिम्मेवारी बहन गर्ने छन् ।

५. कार्यक्रमको सहयोगात्मक सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन:

बाल पोषण सप्ताहका लागि माथि उल्लेखित क्रियाकलापहरुको व्यवस्थित तथा प्रभावकारी संचालन तथा कार्यान्वयनको लागि स्वास्थ्य सेवा विभाग, क्षेत्रिय स्वास्थ्य निर्देशनालय, पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरु, जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय तथा स्थानिय स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट सहयोगात्मक सुपरिवेक्षण तथा अनुगमनको व्यवस्था गरिएको छ । सहयोगात्मक सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन गर्ने व्यक्ति तथा संस्थाहरुले जारी निर्देशिका अनुसार क्रियाकलापहरुको अनुगमन गर्ने छन् ।

६. कार्यक्रमको अभिलेख तथा प्रतिवेदन:

बाल पोषण सप्ताहको अवधिमा तल उल्लेखित तथ्यांकहरुतोकिएको फाराममा अभिलेख तथा प्रतिवेदन गर्नु पर्ने छ । अभिलेख तथा प्रतिवेदन फारामको लागि अनुसूची ४ हेर्नुहोला ।

- शिशु तथा बाल्यकालिन पोषण (स्तनपान र पुरक खानाको परामर्श दिएको संख्या)
- थप खाना वितरण गरिएका लक्षित वर्गको संख्या
- एम.यु.ए.सी छनौट र प्रेषण गरिएका बालबालिकाहरुको संख्या,
- सुक्ष्म पोषण (बहु सुक्ष्म पोषण वितरण, भिटामिन ए, आइरन फोलिक एसिड चक्कि) वितरण गरिएका लक्षित वर्गको संख्या

- जुकाको औषधि वितरण गरिएका बालबालिका तथा गर्भवति महिलाहरुको संख्या
- मातृ पोषण परामर्श दिईएका गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाहरुको संख्या

७. बाल पोषण सप्ताह अभियान संचालन सम्बन्धि बजेट व्यवस्थापन:

बाल पोषण सप्ताह अभियान संचालन सम्बन्धि क्षमता विकास तथा संचालन सम्बन्धि सम्पूर्ण क्रियाकलापहरुको आर्थिक व्यवस्थापन सम्बन्धित जिल्लाको लागि तोकिएको DLSA ले गर्नेछन् । यसका लागि नेपाल सरकार, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले आर्थिक नियम अनुसार गरिनेछ ।

अनुसूचि १: शिशु तथा बाल्यकालिनको पोषण परामर्शको लागि सन्देशहरु:

- क) आपतकालिन अवस्थामा आमाको दूधले तपाईंको शिशुलाई आवश्यक खाना र पानी दिन्छ । आमाको दूध नै शिशुको लागि सर्वोत्तम आहार हो । यसले तपाईंको शिशुलाई विभिन्न रोगहरुबाट बचाउँछ ।
- ख) ६ महिना पुरा नभएसम्म शिशुलाई आमाको दूध मात्र खाए पुग्छ । पानी, अन्य खाना, फलफूल, जुस, बटुको दूध वा अन्य कुनै खानाले शिशुलाई विभिन्न रोग लाग्न सक्छ र शिशुको मृत्यु पनि हुनसक्छ ।
- ग) आमाको दूधले शिशुलाई विभिन्न रोगहरुबाट बचाउँछ । बटुको दूध वा फर्मुला दूधले रोगहरुलाग्नबाट बचाउँदैन । यसले थप भाडापखाला र अन्य रोग लाग्ने जोखिम बढाउँछ ।
- घ) विरामी शिशुलाई अरुबेलामा भन्दा बढी आमाको दूध खुवाउनुपर्छ । आमाको दूधले उसलाई छिटो निको हुन, आराम दिन र रोगहरुबाट बचाउन मद्दत पुऱ्याउँछ ।
- ङ) शिशु ६ महिना पुरा भएदेखि, उसलाई अन्न, गोडागुडी, फलफूल, तरकारी मिसाएको गिलो र नरम खाना खुवाउन थाल्नुपर्छ । शिशुले मागे अनुसार आमाको दूध पनि खुवाउनुपर्छ । तपाईंको शिशुलाई महङ्गो बटुको दूध आवश्यक हुँदैन ।
- च) शिशु ६ महिना पुरा भएदेखि, आमाको दूधसँगै अन्न, गोडागुडी, तरकारी मिसाएको गिलो र नरम खाना खुवाउन थाल्नुपर्छ । शिशुको पेट सानो हुने हुनाले एकैपटकमा उनिहरुले धेरै खान सक्दैनन् ।
- छ) यदि ६ महिनापुरा भएको शिशु विरामी भएमा, साविक भन्दा बढी नरम, गिलो खानाका साथै आमाको दूधपनि बेलाबेलामा खुवाउनुपर्छ । यसले शिशुलाई निको हुन र घटेको तौल हाशिल गर्न सहयोग पुऱ्याउँछ ।
- ज) यदि तपाईंको ६ महिना पूरा भएको शिशु विरामी भएको केहि समयमा भएको छ भने शिशुलाई पटक पटक आमाको दूध खाउनुपर्छ । पुरानो तौल हाशिल गर्न, विरामी तर्गिन र बृद्धिका लागि शिशुलाई पटक पटक आमाको दूधका साथै थप खाना खुवाउनुपर्छ ।
- झ) बालबालिकालाई हरेक पटक खाना खुवाउनु अघि आफ्नो र बच्चाको हात साबुन पानीले धुनुपर्छ । यसले तपाईंको बच्चालाई विरामी हुनबाट बचाउँछ ।
- ञ) यदि तपाईं गर्भवती वा बच्चालाई दूध खुवाईरहनु भएको छ भने अन्य बेलामा भन्दा थप खाना र थप आराम आवश्यक हुन्छ । यसले स्वस्थ शिशु जन्माउन र शिशुलाई पर्याप्त दूध खुवाउन मद्दत गर्छ ।

अनुसूचि २: भिटामिन ए र जुकाको औषधि सम्बन्धि सन्देशहरु

१. भूकम्पको कारणले आईपरेको आपतकालिन अवस्थामा कुपोषणको जोखिममा पर्ने गर्भवति, सुत्केरी महिला तथा ५ वर्षमुनिका बालबालिकाहरुको पोषण तथा स्वास्थ्यमा नकारात्मक असर पर्नसक्ने सम्भावना बढी हुन्छ ।
२. साथै निकट भविष्यमा आउन लागेको वर्षायाममा उनीहरुमा अन्य रोगहरुको सँक्रमण हुने सम्भावना पनि बढी हुन्छ ।
३. तसर्थ अन्य स्वास्थ्य तथा पोषण सम्बन्धि सेवाहरुको साथसाथै रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता वृद्धि गर्नको लागि ६ देखि ५९ महिनाका बालबालिकाहरुलाई गत वैशाखमा खुवाईसकेको भएतापनि यस आपतकालिन अवस्थाका फेरि एक पटक भिटामिन ए खुवाउन जरुरी हुन्छ ।
४. साथै जुकाको सँक्रमणको प्रकोपबाट बचाउनको लागि पनि फेरि एक पटक जुकाको औषधि खुवाउन जरुरी हुन्छ ।

तसर्थ

५. यही आउँदो असार १३ देखि १९ गतेभित्र आ-आफ्ना वडाका महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविकालाई सम्पर्क गरी वडाको तोकिएको ठाउँमा लगि आफ्ना ६ देखि ५९ महिनाका बालबालिकाहरु लाई भिटामिन ए तथा १२ देखि ५९ महिनाका बालबालिकाहरुलाई जुकाको औषधि अवश्य खुवाउनुहोला ।
६. याद राख्नुहोस्, तपाईंको बच्चा ६ महिना पूरा भएको छ भने उसलाई भिटामिन ए अवश्य खुवाउनुहोला ।

अनुसूचि ३:मातृ पोषणका लागि सन्देशहरु

१. गर्भ रहेको थाहा पाउने बित्तिकै नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा गर्भ जाँच गराउन जाने ।
२. स्वास्थ्यकर्मीको सल्लाह बमोजिम गर्भावस्था भरीमा कम्तीमा पनि चार पटक गर्भ जाँच गराउने ।
३. गर्भ रहेको तेश्रो महिना पुरा हुने बित्तिकै महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका वा स्वास्थ्य संस्थाबाट लिएर दैनिक एक चक्कि आईरन फोलिक एसिड चक्कि खाने । गर्भमा रहेको भ्रुणको उचित वृद्धि विकासको लागि र साथै गर्भावस्थामा रक्तअल्पताबाट रोकथामको लागि दैनिक रुपमा आईरन चक्कि खानु अति जरुरी छ ।
४. रक्तअल्पता हुन नदिनको लागि सुत्केरी पश्चात पनि ४५ दिन सम्म नियमित आईरन फोलिक एसिड चक्कि खाने ।
५. गर्भ रहेको तेश्रो महिना पुरा भएपछि जुनसुकै महिनामा महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका वा स्वास्थ्य संस्थाबाट लिएर जुकाको औषधि एक मात्रा खाने ।
६. शिशुलाई जन्मेको ६ महिनासम्म स्तनपानबाट प्रशस्त भिटामिन ए आपूर्ति होस् भन्नको लागि बच्चा जन्मेको ४२ दिनभित्रमा भिटामिन ए को एक मात्रा खाने ।
७. गर्भावस्थामा साविकको भन्दा एक छाक बढी खाना खाने ।
८. गर्भावस्था र सुत्केरी अवस्थामा प्रशस्त मात्रामा स्थानिय रुपमा उपलब्ध हुने गेडागुडी, सागपात, फलफुल खाने ।
९. गर्भावस्था र सुत्केरी अवस्थामा नियमित रुपमा अण्डा, माछा, मासु, कलेजो आदि खाने ।
१०. गर्भावस्था र सुत्केरी अवस्थामा स्थानिय रुपमा उपलब्ध हुने भिटामिन ए युक्त खानेकुराहरु जस्तै: पहेंला पाकेका फलफुलहरु तथा गाढा हरियो रंगका सागपातहरु प्रशस्त खाने ।

अनुसूचि ४: अभिलेख तथा प्रतिवेदन

अनुसूची ४.१.

महाभूकम्प २०१५
आपतकालिन पोषण कार्यक्रम
बाल पोषण सप्ताह अभियान
दैनिक अभिलेख फाराम

(महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविका, अन्य स्वयम्सेवक तथा सामाजिक परिचालकहरुको लागि)

मिति:.....

गा.वि.सं.:.....

वडा नं.:.....

संस्था: .....

जिल्ला:.....

नाम:.....

मोबाईल नं.:.....

क्र.सं.	क्रियाकलाप तथा सूचकहरु	पहिलो दिन	दोश्रो दिन	तेश्रो दिन	चौथो दिन	पाँचौ दिन	छैठौँ दिन	सातौँ दिन
१.	शिशु तथा बाल पोषण परामर्श क्रियाकलाप							
१.१.	स्तनपान सम्बन्धि परामर्श दिईएका ०-२३ महिनाका बालबालिकाका आमा तथा हेरालुहरुको संख्या							
१.२	पूरक खाना सम्बन्धि परामर्श दिईएका ६-२३ महिनाका बालबालिकाका आमा तथा हेरालुहरुको संख्या							

क्र.सं.	क्रियाकलाप तथा सूचकहरू	पहिलो दिन	दोश्रो दिन	तेश्रो दिन	चौथो दिन	पाँचौ दिन	छैठौँ दिन	सातौँ दिन
३.	सूक्ष्म पोषण तत्व वितरण क्रियाकलाप							
३.१	भिटाविन ए खुवाईएका ६-५९ महिनाका बालबालिकाहरूको संख्या							
३.२	भिटाविन ए खुवाईएका ४२ दिन भित्रका सुत्केरी महिलाहरूको संख्या							
३.३	बहु सूक्ष्म पोषण तत्व (MNP) वितरण गरिएका ६-५९ महिनाका बालबालिकाहरूको संख्या							
३.४*	बहु सूक्ष्म पोषण तत्व (MNP) वितरण गरिएका २४-५९ महिनाका बालबालिकाहरूको संख्या							
३.४	आईरन फोलिक एसिड चक्क वितरण गरिएका गर्भवति महिलाहरूको संख्या							
३.५	आईरन चक्क वितरण गरिएका ४५ दिन भित्रका सुत्केरी महिलाहरूको संख्या							
४.	जुकाको औषधि वितरण क्रियाकलाप							
४.१	जुकाको औषधि वितरण गरिएका १२-५९ महिनाका बालबालिकाहरूको संख्या							

क्र.सं.	क्रियाकलाप तथा सूचकहरु	पहिलो दिन	दोश्रो दिन	तेश्रो दिन	चौथो दिन	पाँचौ दिन	छैठौँ दिन	सातौँ दिन
४.२	जुकाको औषधि वितरण गरिएका गर्भवति महिलाहरुको संख्या							
५.	मातृ पोषण सम्बन्धि परामर्श क्रियाकलाप							
५.१.	मातृ पोषण सम्बन्धि परामर्श दिईएका गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाहरुको संख्या							

नोट: यो अभिलेखमा दैनिक क्रियाकलाप अनुसारको तथ्यांक भर्नको लागि महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविकाहरुलाई आवश्यकता परेमा DLSA का कर्मचारी, स्थानिय स्वास्थ्यकर्मीहरु, स्थानिय स्वयमसेवक, सामाजिक परिचालकहरु आदिले सहयोग गर्नुपर्ने छ ।

*: WFPबाट ६-२३ महिनाका बालबालिकाहरुलाई थप खाना वितरण गरिएका जिल्लाका केहि गा.वि.स. हरुमा मात्रै बहु सूक्ष्म पोषण तत्व (MNP) वितरण गरिएका २४-५९ महिनाका बालबालिकाहरुको संख्या ल्याउनुपर्ने हुन्छ ।

अनुसूची ४.२
महाभूकम्प २०१५

आपतकालिन पोषण कार्यक्रम
बाल पोषण सप्ताह अभियान
साप्ताहिकप्रतिवेदन फाराम
(DLSA को लागि)

मिति:.....

संस्था: .....

जिल्ला:.....

प्रतिवेदन तयार पार्ने व्यक्तिको नाम:.....

मोबाईल नं.:.....

क्र.सं.	क्रियाकलाप तथा सूचकहरु	जम्मा संख्या	
१.	शिशु तथा बाल पोषण परामर्श क्रियाकलाप		
१.१.	स्तनपान सम्बन्धि परामर्श दिईएका ०-२३ महिनाका बालबालिकाका आमा तथा हेरालुहरुको संख्या		
१.२	पूरक खाना सम्बन्धि परामर्श दिईएका ६-२३ महिनाका बालबालिकाका आमा तथा हेरालुहरुको संख्या		
२.	शिघ्र कुपोषणको लेखाजोखा तथा परामर्श क्रियाकलाप		
२.१	पाखुराको नाप लिईएका ६-५९ महिनाका बालबालिकाहरु	केटा	केटी
२.१.१	हरियोमा परेका बालबालिकाहरु	केटा	केटी
२.१.२	पहेलोमा परेका बालबालिकाहरु	केटा	केटी
२.१.३	रातोमा परेका बालबालिकाहरु	केटा	केटी
२.२	परामर्श तथा प्रेषण गरिएका संख्या		

२.२.१	मध्यम शिघ्र कुपोषण(पाखुराको नापपहेलोमा परेका) को व्यवस्थापनको लागि परामर्श दिईएका आमा तथा हेरालुहरुको संख्या		
२.२.२	OTP मा प्रेषण गरिएका कडा शिघ्र कुपोषण (पाखुराको नाप रातोमा परेका) भएका बालबालिकाहरुको संख्या	केटा	केटी
३.	सूक्ष्म पोषण तत्व वितरण क्रियाकलाप		
३.१	भिटामिन ए खुवाईएका ६-५९ महिनाका बालबालिकाहरुको संख्या		
३.२	भिटामिन ए खुवाईएका ४२ दिन भित्रका सुत्केरी महिलाहरुको संख्या		
३.३	बहु सूक्ष्म पोषण तत्व (MNP) वितरण गरिएका ६-५९ महिनाका बालबालिकाहरुको संख्या		
३.४*	बहु सूक्ष्म पोषण तत्व (MNP) वितरण गरिएका २४-५९ महिनाका बालबालिकाहरुको संख्या		
३.५	आइरन फोलिक एसिड चक्कि वितरण गरिएका गर्भवति महिलाहरुको संख्या		
३.६	आइरन चक्कि वितरण गरिएका ४५ दिन भित्रका सुत्केरी महिलाहरुको संख्या		
४.	जुकाको औषधि वितरण क्रियाकलाप		
४.१	जुकाको औषधि वितरण गरिएका १२-५९ महिनाका बालबालिकाहरुको संख्या		
४.२	जुकाको औषधि वितरण गरिएका गर्भवति महिलाहरुको संख्या		
५.	मातृ पोषण सम्बन्धि परामर्श क्रियाकलाप		
५.१	मातृ पोषण सम्बन्धि परामर्श दिईएका गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाहरुको संख्या		
६.**	थप खाना वितरण क्रियाकलाप		
६.१	थप खाना (Super Cereal वा Plumpy doz) वितरण गरिएका गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाहरुको संख्या		
६.२	थप खाना (Plumpy doz)वितरण गरिएका ६-२३ महिनाका बालबालिकाहरुको संख्या		

*: WFPबाट ६-२३ महिनाका बालबालिकाहरुलाई थप खाना वितरण गरिएका जिल्लाका केहि गा.वि.स. हरुमा मात्रै बहु सूक्ष्म पोषण तत्व (MNP) वितरण गरिएका २४-५९ महिनाका बालबालिकाहरुको संख्या ल्याउनुपर्ने हुन्छ ।

** :WFPबाट थप खाना वितरण गरिएका जिल्लाहरुमा मात्रै जिल्ला जन/स्वास्थ्य कार्यालयबाट प्राप्त गरी बूँदा ६ को तथ्यांक ल्याउनुपर्ने हुन्छ ।

पोषण सप्ताह अभियानको लागि रेडियो सन्देश

नेपाल सरकार, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको सूचना

गत २०७१ बैशाख १२ गते आएको महाभूकम्पबाट अति प्रभावित जनसंख्यालाई व्यापक रूपमा पोषण सम्बन्धि सेवा प्रदान गर्नको लागि यही २०७२ असार १३ देखि १९ गतेसम्म पोषण सप्ताह अभियान मनाइँदै छ । उक्त हप्ताभरी यस .....जिल्लामा पोषण सम्बन्धि निम्न सेवाहरु उपलब्ध गरिने भएकोले आ-आफ्ना परिवारबाट गर्भवति तथा सुत्केरी महिला र ६ महिनादेखि ५ वर्षसम्मका बालबालिकाहरुलाई तोकिएको सेवा लिनको लागि वडाको महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका तथा नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्नुहोला:

१. ६ महिनादेखि ५ वर्षसम्मका बालबालिकाहरुको पाखुराको नाप लिई पोषणको लेखाजोखा गर्ने ।
२. ६ महिनादेखि ५ वर्षसम्मका बालबालिकाहरुलाई बहु सूक्ष्म पोषण तत्व (MNP) वितरण ।
२. ६ महिनादेखि ५ वर्षसम्मका बालबालिकाहरुलाई भिटामिन क्याप्सुल खुवाउने ।
३. गत बैशाख ६ र ७ गते जुकाको औषधि नखाएका १ देखि ५ वर्षसम्मका बालबालिकाहरुलाई जुकाको औषधि वितरण गर्ने ।
४. जन्मेदेखि २ वर्षसम्मका बालबालिकाहरुलाई उचित स्तनपान तथा पुरक खाना खुवाउने सम्बन्धि पोषण शिक्षा तथा परामर्श दिने ।
५. तेश्रो महिना पूरा भएका गर्भवति महिलाहरुलाई आइरन फोलेट चक्कि वितरण ।
६. तेश्रो महिना पूरा भएका गर्भवति महिलाहरुलाई जुकाको औषधि वितरण ।
६. ४२ दिनभित्रका सुत्केरीहरुलाई भिटामिन ए क्याप्सुल वितरण ।